

Flere mottakere. Se mottakerliste

Vår dato: 30.06.2020

Vår ref.: 201605117-275

Arkiv: 517

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Anne Johanne Kråkenes

Tysvær vindkraftverk, godkjenner justeringer av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan og tilbakemelding på ivaretagelse av vilkår

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for Tysvær vindkraftverk datert 16.12.2016 og NVE godkjenningsvedtak datert 21.03.2017 og 18.12.2019, samt Olje- og energidepartementets (OED) vedtak av 16.04.2020.

Vi viser videre til deres søknad datert 12.01.2020 om etablering av midlertidig vei (NVE ref. 201605117-111). Samt deres oversendelse av 23.06.2020 (NVE ref.: 201605117-278), 29.06.2020 (NVE ref.: 201605117-289) og 30.06.2020 (NVE ref.: 201605117-291) med melding om oppstart av arbeidene med internveier med mer, ivaretagelse av vilkår, og oppdaterte oversiktskart og detaljplankart.

1 NVEs vedtak

NVE godkjenner justeringene som fremgår av fremlagte søknad, datert 12.01.2020 som gjelder bygging av midlertidig anleggsvei ved Tysvær vindkraftverk.

NVE godkjenner justeringene som fremgår av fremlagte kart, datert 29.06.2020 som gjelder Tysvær vindkraftverk.

Justeringene må være i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen for Tysvær vindkraftverk med tilhørende bakgrunnsnotat, vedtak om godkjenning av detaljplan og MTA for Tysvær vindkraftverk datert 21.03.2017 og 18.12.2019, og etterfølgende vedtak.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 24.09.2015 post 11 og 14 (NVE ref.: 201306466-7) og godkjent detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan av 21.03.2017 (NVE ref.: 201605117-7) og 18.12.2019 (NVE ref.: 201605117-87).

Vi forutsetter at endringen er avklart med grunneier og eventuelle andre rettighetshavere. Vi ber tiltakshaver orientere grunneiere og rettighetshavere om dette vedtaket med tilhørende klageadgang.

2 Innledning

NVE vil i dette dokumentet redegjøre for NVEs vedtak, samt konsesjonærs ivaretagelse av vilkår. Av hensyn til oversikten har vi valgt å dele opp dokumentet i hhv. 1) søknaden om etablering av midlertidig vei, 2) mindre justeringene i internveier med mer og 3) ivaretagelse av vilkår.

3 Midlertidig vei

3.1 Bakgrunn – søknaden som behandles

Det går frem av søknaden av 12.01.2020 at formålet med den midlertidige veien er at prosjektet skal ha tilgang til det østlige planområdet i perioden februar, mars og juli. Den permanente internveien til dette området ligger innenfor buffersonene til påvist kongeørnreir hvor det i perioden februar til juli er restriksjoner på anleggsarbeid (helikopterflyvning og sprengningsarbeid er ikke tillatt innenfor 1000 meter og ingen form for anleggsarbeid er tillatt innenfor 500 meter). Den midlertidige veien skal benyttes til å transportere anleggsmaskiner utenom buffersonene, slik at det kan opprettholdes ordinær anleggsdrift i det østlige området i februar, mars og juli.

Den midlertidige veien er omsøkt som landbruksveg klasse 5 eller klasse 7. Det er planlagt at veien etableres sommeren 2020 ved at det legges et forsterkningslag med knust stein (gjennomsnittsdypde 50 cm), og deretter legges et bærelag på ca. 10 cm. Enkelte steder vil forsterkningslaget være noe dypere. På steder hvor vegetasjon skal fjernes, vil dette legges til side. Vegetasjonen vil legges tilbake igjen når veien fjernes og området tilbakeføres, noe som vil bli utført i forbindelse med revegetering og istandsetting av anlegget.

Det går frem at to ulike alternativer er vurdert. Det er vurdert å utbedre og forlenge eksisterende traktorvei. Dette alternativet er ikke omsøkt, fordi (1) arbeidet vil kreve sprengningsarbeid for å få en tilfredsstillende stigning, og (2) veien vil etableres i et område med naturtyper av høy kvalitet. Det er derfor søkt om å etablere en ny trasé, noe sør for eksisterende traktorvei.

Den første strekningen er veien planlagt etablert i et område som har vært benyttet til intensivt beite. Den neste strekningen vil ifølge søknaden heller ikke berøre områder som er vurdert å ha høy verdi for naturmangfold. Norconsult har, på oppdrag fra konsesjonær, vurdert konsekvensene av tiltaket for kulturmiljøet og naturmangfoldet. I Norconsults notater av hhv. 09.01.2020 (naturmangfold) og 10.01.2020 (kulturminner) er det konkludert med tiltaket vil medføre ubetydelige konsekvenser for naturmangfoldet. Videre er det ikke identifisert konflikt med kjente automatisk freda kulturminner eller andre enkeltlokaliteter med formell verneverdi. Tiltaket kan medføre noe inngrep i kulturlandskapet på Hersdal. Da tiltaket er reversibelt, og ligger helt i utkanten av kulturlandskapet, har Norconsult vurdert virkningen som ubetydelig.

Det er presisert i søknaden at den midlertidige veien kun vil benyttes til anleggstransport, og ikke til transport av turbinkomponenter.

3.2 Høring

NVE har forelagt planendringssøknaden for Tysvær kommune, relevante myndigheter og interesseorganisasjoner. NVE mottok innen høringsfristen uttalelse fra Tysvær kommune, Rogaland fylkeskommune, Fylkesmannen i Rogaland, Haugesund turistforening og en felles uttalelse fra Motvind Sørvest, Folkeaksjonen Nei til Vindkraft i Tysvær og Lønning-Håland Bygdslag.

Mottatte uttalelser er sammenfattet nedenfor. Tysvær Vindpark AS har 24.02.2020 oversendt sine kommentarer til de mottatte uttalelsene, disse ligger vedlagt. NVE har ikke sammenfattet disse, men benytter beslutningsrelevant informasjon i vår vurdering.

Konsesjonær har informert om at tiltaket vil berøre to eiendommer, og at det for begge eiendommene er inngått grunneieravtaler og at det er enighet med de berørte grunneierne om tiltaket.

NVE vurderer at saken er godt nok opplyst til å treffe vedtak. Tysvær kommune, Fylkesmannen, fylkeskommunen, interesseorganisasjoner og de som har avgitt uttalelse informeres med kopi av vedtaket.

3.2.1 *Innkømne merknader*

Flere av de mottatt uttalelsene uttrykker kritikk til NVEs saksbehandling, og viser blant annet til at søknaden ble sendt på høring parallelt med den pågående klagebehandlingen av NVEs vedtak av 18.12.2019. NVE tar kommentarene til etterretning. Da Olje- og energidepartementets vedtak av 16.04.2020 stadfestet NVEs vedtak av 18.12.2020, anser NVE disse kommentarene ikke lenger som relevante. De er derfor ikke sammenfattet under.

Tysvær kommune (18.02.2020) har i kommunestyret 18.02.2020 fattet følgende vedtak:

«Kommunestyret mener NVE må avslå søknad om bygging av midlertidig vei på grunn av følgende:

- *Omsøkte endringer i konsesjon og detalj- og MTA-plan er ikke ferdig behandlet*
- *Konsekvens av en ny anleggsvei i et LNF- område er ikke utredet godt nok»*

I saksutredningen som følger vedtaket knytter kommunen en rekke kommentarer til blant annet NVEs saksbehandling, behovet for vurdering av virkningen for landbruk, nærmiljø og naturmiljø og behovet avklaring etter plan- og bygningsloven og jordloven.

Fylkesmannen i Rogaland (18.02.2020) savner en vurdering av omsøkt anleggsvei etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, og særlig § 10 om samla belastning. Fylkesmannen savner også en vurdering av andre alternativer. Det vises til at faktisk plassering av kongeørnreiret må dokumenteres, for å sikre at veien, dersom den blir etablert, ligger utenfor 500 meter buffersonen. Videre viser Fylkesmannen til at veien går over jordbruksareal som er karakterisert som innmarksbeite, og man savner en vurdering av konsekvensen for landbruk. Fylkesmannen ser det som positivt at det ikke søkes om å etablere veien i området som berører naturtyper av høy kvalitet eller medfører sprenging. Fylkesmannen konkluderer med at behovet for veien ikke er tydeliggjort godt nok, og fraråder derfor at det gis tillatelse til tiltaket. Fylkesmannen skriver videre at dersom NVE likevel velger å gi tillatelse må det settes vilkår om at veien ikke skal berøre naturtyper av høy kvalitet, at etablering må skje uten sprenging og at plassering av reirlokaltet for kongeørn må fastsettes før tillatelsen kan gis.

Rogaland fylkeskommune (14.02.2020) har ingen merknader til den aktuelle veien, utover at man under opparbeidingen av veien unngår inngrep i kulturlandskapstrekk. Det opplyses videre om at det ved befaring (vinteren 2020) også er funnet et automatisk fredet kulturminne (bogastille) på Gudbrandsfjellet, og at dette tas hensyn til i det videre arbeidet med vindparken.

Motvind Sørvest (Motvind) (17.02.2020) mener det er forekommet brudd på offentlighetsloven, da søknaden med vedlegg inneholder informasjon om sensitive arter som skulle vært skjernet. Motvind konkluderer med at NVE må avslå søknaden, og begrunner dette blant annet med at søknaden, og behandlingen av denne, mangler hjemmel i lovverket. De mener det er uklart om det søkes om endring av konsesjon eller endring av detaljplan og MTA-plan, og viser til at tiltaket ikke er avklart etter plan- og bygningsloven. Motvind hevder at begrunnelsen om dårlig tid er urimelig, og det anføres at prosjektet vil være i strid med arbeidstidsbestemmelsene.

Motvind etterlyser teknisk kompetanse i planlegging av veien, og hevder at det ikke er gjort befaringer i området. Det anføres videre blant annet at veien vil kunne berøre flere bekker, og at massene, etter bruk, vil bli liggende i steinbruddet til evig tid. Motvind viser til manglende vurdering av sikkerhet ved at flere anleggsmaskiner vil kjøre gjennom gårdstunet, og at tilleggsutredningen til Norconsult henviser til nærmere 20 år gamle undersøkelser. Samt at det nylig er oppdaget flere kulturminner på Gudbrandsfjellet.

Haugesund turistforening (14.02.2020) viser til tidligere uttalelser fra OED og konsesjonær, og at prosjektet en rekke ganger har fått utsatt frist for idriftsettelse. Turistforeningen mener arbeidene ikke haster og at konsesjonær må søke om utsatt frist for idriftsettelse. Turistforeningen viser til at området brukes til friluftsliv både av lokalbefolkning og av Tysværåvåg barne- og ungdomsskule.

3.3 NVEs vurdering

3.3.1 Innledning

NVE kan i medhold av energiloven § 3-1 gi konsesjonæren tillatelse til å etablere nødvendig hjelpeanlegg, som for eksempel veier, for bygging, drift og vedlikehold av energianlegget. Om eventuelle søknader om etablering av hjelpeanlegg behandles som endring av konsesjon eller endring av detaljplan og MTA-plan beror på en konkret vurdering av blant annet omfang og virkninger av tiltaket.

I NVEs veiledningsmaterieell, blant annet Rettleiar for utarbeiding av detaljplan og MTA-plan for vindkraftverk 1:2016, beskrives det hvilke justeringer/endringer som er å anse som konsesjonspliktige og hvilke som kan behandles ved godkjenning eller som endring av MTA- og detaljplan. Justering av trase for internveier, endringer i riggplasser og andre midlertidige hjelpeanlegg er eksempel på tiltak som godkjennes som planendringer av MTA- og detaljplan. Eventuelle virkninger for miljø og samfunn må utredes uavhengig av om en planendring blir vurdert som konsesjonspliktig eller ei. NVE konstaterer at det i søknader, av 12.01.2020, søkes om etablering av en midlertidig anleggsvei, og mener tiltaket har begrenset omfang og virkninger, og derfor skal behandles som en endring av detaljplan og MTA-plan av 16.12.2016, godkjent ved NVEs vedtak av 21.03.2017.

I det følgende vurderes den omsøkte midlertidige anleggsveien, og hvilke virkninger tiltaket vil ha for de tema som anses relevant i saken.

3.3.2 Midlertidig vei - bakgrunnen og behovet

I godkjent detaljplan og MTA-plan er det av hensyn til fugl og dyreliv en generell restriksjonsperiode mellom 1. april og 30. juni. Innenfor dette tidsrommet skal det ikke foregå byggearbeider i planområdet og/eller på internveiene. Ved planendringssøknaden av 16.05.2019 og NVEs behandling av denne, ref. NVEs vedtak av 18.12.2020, ble det innført en egen restriksjonsperiode for kongeørn som gjelder fra 1. februar til 31. juli. Restriksjonsperioden for kongeørnreiret gjelder i en 500 meter buffersone for anleggsarbeid og anleggstrafikk, og i en 1000 meter buffersone for helikopterflyving og sprenging.

NVE konstaterer at Fylkesmannen i Rogaland savner en vurdering av andre alternativer, og mener at behovet for veien ikke er tydeliggjort tilstrekkelig. Tysvær kommunen etterlyser en vurdering av i hvilken grad den midlertidige veien vil få konsekvenser for bruken av de andre internveiene. I flere av høringsuttalelsene er det kommentert at konsesjonær har hatt lang tid på å realisere anlegget, og at begrunnelsen om kort anleggsperiode og hensynet til HMS derfor ikke bør tillegges vekt.

Formålet med den midlertidige veien er, ifølge søknaden, at prosjektet skal ha tilgang til det østlige planområdet i månedene februar, mars og juli, da den permanente internveien til dette området ligger innenfor buffersonene til påvist kongeørnreir. Konsesjonær har i sine kommentarer vist til at det ikke

eksisterer noen andre alternativer enn å etablere en midlertidig vei der denne nå omsøkes. Veien skal i hovedsak benyttes til å transportere anleggsmaskiner til Gudbrandsfjellet i de nevnte månedene. Konesjonær vurderer at den midlertidige veien innebærer at resterende veinett i stor grad vil kunne benyttes som forutsatt, samtidig som det kan tas hensyn til eventuell hekkende kongeørn. Konesjonær minner om at konsekvensen av å ikke kunne drive ordinær anleggsvirksomhet i det østlige området i nevnte måneder vil være at fremdriftsplanen blir ytterligere komprimert, og at anleggsarbeidet må intensiveres.

NVE har forståelse for at prosjektet har en stram fremdriftsplan, og at innarbeidede restriksjonsperioder får konsekvenser for anleggsgjennomføringen. Restriksjonsperiode for kongeørn er knyttet til hekkeforberedelser og hekking. Vilkår i vedtak av 18.12.2019 åpner for at dersom fagkyndig personell kan dokumentere at det ikke foregår hekkeforberedelser og hekking, kan anleggsvirksomheten gjennomføres uten restriksjoner. Samtidig ser NVE at konsesjonær må ta høyde for at det blir restriksjoner også i 2021, og at anleggsarbeidet må planlegges ut fra dette. NVE konstaterer at formålet med veien er å få transportert personell og maskiner til det østlige planområdet i månedene februar, mars og juli slik at det kan foregå anleggsarbeid i dette området i denne perioden.

3.3.3 Terrenginngrep og istandsetting

NVE konstaterer at det er vurdert to ulike traséalternativer i søknaden. Samt at det er alternativet som vurderes å ha minst virkninger for naturmiljøet og med hensyn til terrenginngrep som er omsøkt. NVE kan ikke se at det er kommet innspill på at det omsøkte alternativet ikke er å foretrekke.

Det er under høringen kommet flere innspill knyttet til terrenginngrepet og istandsettingen. Fylkesmannen viser til at det må settes krav om at veien må etableres uten sprenging. Teknisk kompetanse i planlegging er etterlyst av Motvind, som også anfører at det ikke er gjort befaringer i området. Samt at massene vil bli liggende i steinbruddet til evig tid.

Konesjonær viser til at veitraseen er utarbeidet av en erfaren entreprenør, som også har foretatt vurderingene av behovet for skjæringer og fyllinger. Videre kommenterer konsesjonær at entreprenøren har vært i området en rekke ganger og at veitraseen er utarbeidet i samråd med grunneier. Samt at massene i ettertid vil bli benyttet til arrondering og tildekking i vindkraftverket, herunder også avslutting og istandsetting av massetak.

NVE konstaterer at det i søknaden, og vedleggene til denne, er redegjort for opparbeidelse, samt vist tegninger og 3D-illustrasjoner av veien. I henhold til søknaden skal veien etableres uten skjæringer. NVE legger til grunn at arbeidene skal gjennomføres i tråd med prinsipper for terrengtilpassing og istandsetting som tidligere er godkjent av NVE. Da veien er midlertidig og skal tilbakeføres, legger NVE til grunn at konsesjonær begrenser inngrepene så mye som mulig. Samtidig minner vi om viktigheten av å holde ulike massefraksjoner adskilt.

3.3.4 Virkninger for nærområdet og omgivelser

Tysvær kommune og Fylkesmannen har vist til at det ikke er gjort tilstrekkelige vurderinger av konsekvensene for landbruk. Haugesund turistforening kommenterer at området brukes til friluftsliv, og peker på tiltakets virkninger for friluftsliv.

NVE konstaterer at konsesjonær har inngått avtale med grunneierne i området. Ifølge konsesjonær benytter grunneierne i dag området til innmarksbeite. I avtalen med grunneierne er det, ifølge konsesjonær, regulert hvilke tiltak som skal iverksettes med hensyn til etablering av gjerder og ferister, for å redusere ulempene for beitende dyr.

Veien er midlertidig og skal tilbakeføres etter anleggsperioden, og vil dermed beslaglegge et avgrenset areal i en begrenset periode. Grunneier kan i ettertid bruke arealene som tidligere. Etter NVEs vurdering er virkningene for landbruket akseptable og av et begrenset omfang.

NVE deler kommunens vurdering om at den midlertidige veien vil kunne medføre økt trafikk på eksisterende vei. Anleggsarbeidet, både med den midlertidige veien og øvrige anleggsarbeider med etablering av vindkraftverket, vil påvirke omgivelsene. Det er derfor viktig at konsesjonær viser aktsomhet og at det etableres gode rutiner for informering og involvering av berørte i nærområdet.

3.3.5 *Virksomheter for kulturminner*

Det fremgår av søknaden at veien kan medføre noe inngrep i kulturlandskapet på Hersdal. Da tiltaket er midlertidig, og ligger helt i utkanten av kulturlandskapet, vurderes virkningen i søknaden som ubetydelig. NVE konstaterer at Rogaland fylkeskommune ikke har merknader til den aktuelle veien, utover at man under opparbeidingen unngår inngrep i kulturlandskapstrekk (som steingarder, eldre veier/stier, tufter m.m.). Motvind viser til at det nylig er oppdaget kulturminne på Gudbrandsfjellet.

Konsesjonær kommenterer at prosjektet er kjent med et automatisk fredet kulturminne (bogastille) på Gudbrandsfjellet, og at anleggsarbeidet ikke vil komme i berøring med dette. Videre fremgår det av søknaden at konsesjonær vil kontakte Rogaland fylkeskommune for en vurdering av om undersøkelsesplikten for vindkraftverket også inkluderer området hvor den midlertidige veien skal anlegges, ev. om nye undersøkelser er påkrevd.

3.3.6 *Virksomheter for naturmangfoldet*

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand.

NVE konstaterer at de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er vurdert i vedtak av 21.03.2017 «Godkjenning av detaljplan og MTA-plan». Karttjenestene «Artskart» og «Naturbase» viser at den omsøkte veien ikke berører naturmangfold av betydning. Vedlagt søknaden er notatet «Tysvær vindkraftverk – naturfaglig vurdering tilkomstveg» fra Norconsult, av 09.01.2020. Her fremgår det at hele området som er aktuelt å benytte er vurdert til å ha «noe verdi» for naturmangfoldet. Videre fremgår det at med utgangspunkt i virkningene for naturmangfoldet anbefales det at den midlertidige veien legges i den sørlige traseen da dette vil gi minst inngrep, være en skånsom løsning og er vurdert å medføre ubetydelige konsekvenser for naturmangfoldet. NVE registrerer at Fylkesmannen ser det som positivt at veien, dersom det gis tillatelse til den, ikke etableres i området som berører naturtyper av høy kvalitet.

Med henvisning til Fylkesmannens krav om ivaretagelse av kongeørnreiret viser NVE til notatet «Tysvær Vindpark – Tiltaksplan for kongeørn», mottatt 27.04.2020 og videreformidlet til Fylkesmannen. Undersøkelser i terrenget vinteren 2020 har lokalisert kongeørnreiret, og det er nå bekreftet lokalisert noe sør for tidligere antatt plassering. NVE konstaterer at den omsøkte midlertidige anleggsveien ligger utenfor 500 meter buffersonen for reiret, men innenfor 1000 meter buffersonen.

Naturmangfoldloven § 9 sier at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger det en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningsvedtak. NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får dermed ikke anvendelse.

Etter § 10 skal påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. NVE konstaterer at Fylkesmannen særlig savner en vurdering etter § 10 om samla belastning. NVE viser til vedtaket av 21.03.2017 hvor det er vist til at Naturmangfoldloven trådte i kraft 01.07.2009, etter at opprinnelig konsesjonen ble gitt (20.12.2006), og at samlet belastning derfor ikke er vurdert i konsesjonsprosessen. Videre fremgår det at etter NVEs vurdering tilsier omfanget av prosjektet, samt dets virkninger på naturmangfoldet, at tiltak ikke vil medføre ytterligere belastninger på naturmangfoldet. Etter NVEs vurdering vil ikke etableringen av den midlertidige veien endre denne vurderingen.

Etter § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Planen konkretiserer de tiltakene som gjøres for å hindre og begrense skader på naturmangfoldet gjennom at veien, etter avsluttet anleggsperiode, fjernes og berørt område tilbakeføres. Kostnadene for dette dekkes av konsesjonær.

I henhold til § 12 i naturmangfoldloven skal det for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Etter NVEs vurdering sikrer den innsendte søknaden, og godkjente prinsipper og føringer i MTA, at arbeidene blir utført på en god måte for å hindre skade på naturmangfoldet.

Etter at vurderinger av § 8-12 er foretatt mener NVE at også § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer og § 5 som omhandler forvaltningsmål for arter er ivaretatt.

3.3.7 Andre kommentarer

Med henvisning til saksutredningen vedlagt Tysvær kommunes vedtak og kommentarene om dispensasjon etter plan- og bygningsloven, viser NVE til at tiltaket er vurdert å være nødvendig hjelpeanlegg for realiseringen av vindkraftverket og behandlet i medhold av vilkåret om detaljplan (vilkår nr. 11) i gjeldende konsesjon for Tysvær vindkraftverk. Vi viser også til at OED ved vedtak av 16.04.2020 har gitt konsesjonen virkning som statlig plan.

Vedrørende kommentarene om jordlova, viser NVE til jordlova § 2 tredje ledd. Etter § 2 tredje ledd gjelder ikke jordloven § 9 om omdisponering og § 12 om deling for tiltak med konsesjon etter energiloven § 3-1. Uttrykket «tiltak med konsesjon» omfatter ikke bare selve vindkraftverket, men alt som omfattes av konsesjonen, herunder permanente og midlertidige hjelpeanlegg.

NVE minner om at det er konsesjonærens ansvar å avklare, og ev. innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk som er relevant for etableringen og driften av vindkraftverket. Vi registrerer at konsesjonær opplyser om at eventuelle tiltak i vassdrag vil vurderes og omsøkes etter gjeldende regelverk.

3.3.8 NVEs konklusjon

Etter NVEs vurdering er den midlertidige veien et nødvendig hjelpeanlegg for realisering av vindkraftverket.

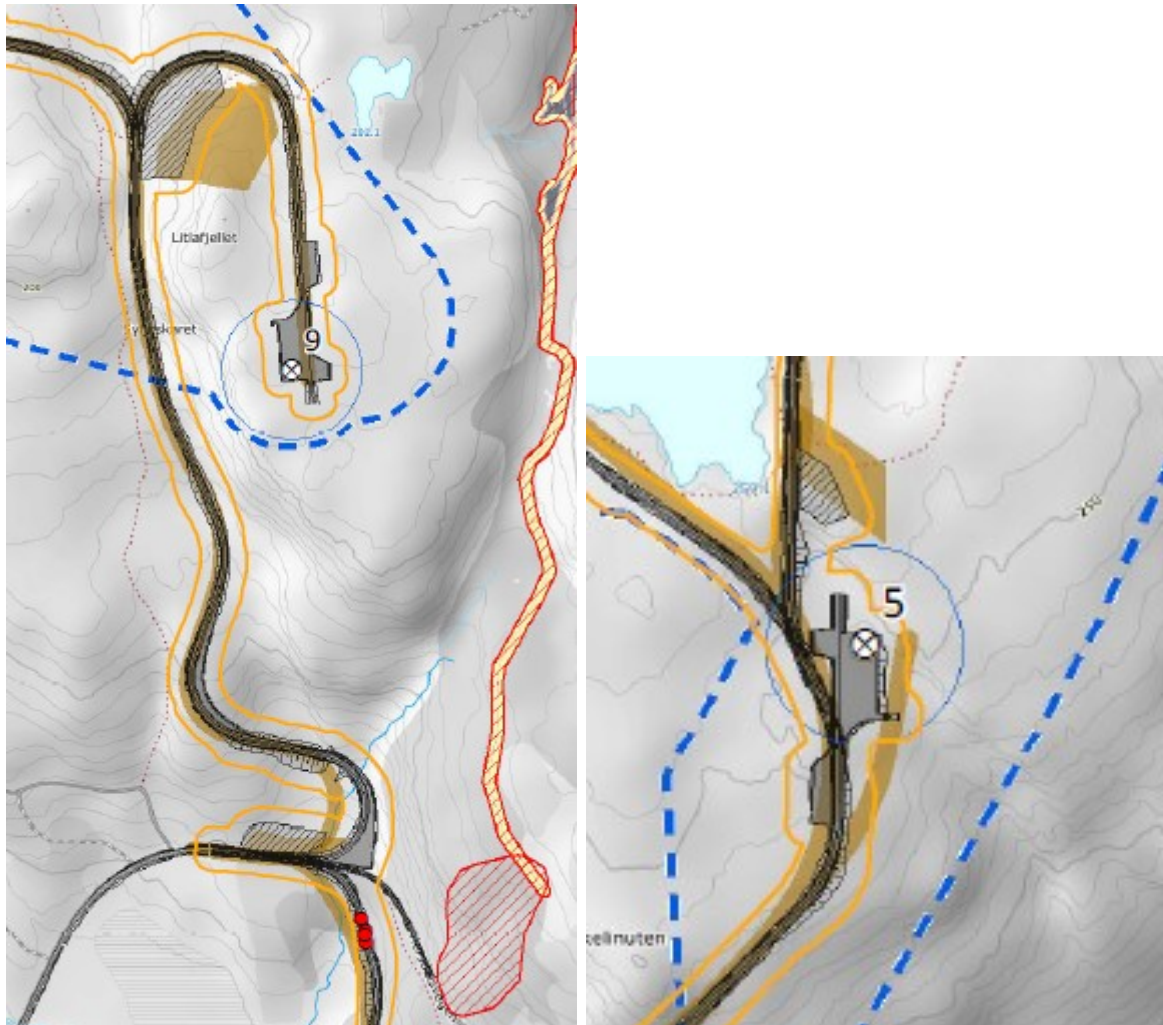
NVE mener at konsesjonær, i søknaden og ved sine kommentarer, i tilstrekkelig grad har redegjort for behovet for den midlertidige anleggsveien og hvordan arbeidene skal utføres. Da tiltaket er midlertidig og skal tilbakeføres etter avsluttet anleggsperiode, vurderer NVE virkningene av tiltaket som akseptable.

NVE godkjenner herved omsøkt midlertidig vei slik denne er beskrevet i søknad datert 12.01.2020.

4 Mindre justeringer av ytre inngrepsgrense, internveier og øvrige hjelpeanlegg

4.1 Bakgrunn

Konsesjonær har, i oversendelse av 23.06.2020 og 29.06.2020, redegjort for at det i detaljprosjekteringen er gjort enkelte mindre justeringer, se figur 1 under og vedlagt oversiktskart og detaljplankart av 29.06.2020. Det går frem at justeringene er gjort i samråd med landskapsarkitekt for å bedre landskapstilpasningen av inngrepene og for å hensynte blant annet naturtyper og bekkeløp.

Figur 1. Utklipp fra oversiktskart datert 29.06.2020, som viser eksempler på justeringer. Brun strek og skravering viser godkjent veilinje og massetak (Kilde: Tysvær vindpark AS).

4.2 Høring

NVE har vurdert at justeringene er å anse som marginale justeringer av detaljplan og MTA-planen, som har små eller ingen negative konsekvenser for miljø og omgivelser. NVE har derfor ikke sett behov for å innhente uttalelser i forbindelse med behandlingen av justeringene.

NVE vurderer at saken er godt nok opplyst til å treffe vedtak. Tysvær kommune, Fylkesmannen, fylkeskommunen og interesseorganisasjoner informeres med kopi av vedtaket.

4.3 NVEs vurdering

Etter NVEs vurdering vil arealbruken utenfor grensene ikke ha andre landskaps- eller miljømessige konsekvenser enn tidligere godkjent løsning (jf. vedtak datert 21.03.2017 og 18.12.2019).

NVE legger til grunn at arbeidene skal gjennomføres i tråd med prinsipper for terrengetilpassing og istandsetting som tidligere er godkjent av NVE.

NVE vurderer at justeringene utenfor arealbruksgrensen er så marginale at tidligere vedtak om godkjenning er dekkende, og vi har for øvrig ingen merknader til justeringene.

NVE konstaterer at de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er vurdert i NVEs vedtak av 21.03.2017 «Godkjenning av detaljplan og MTA-plan» og vedtak av 18.12.2019 «Godkjenning av endring av detaljplan og MTA-plan». Tiltaket berører ikke naturmangfold utover dette. Det er derfor ikke gjort nye vurderinger etter naturmangfoldloven kapittel II i dette vedtaket.

5 Ivaretagelse av vilkår – detaljplan og MTA-plan

Ved oversendelse 23.06.2020 meldes det om oppstart av anleggsarbeider for Tysvær vindkraftverk fra og med 1. juli 2020. Det informeres om at arbeidene er planlagt ferdigstilt innen 31.12.2021.

Vi vil i det etterfølgende gjennomgå relevante vilkår og hvordan disse er ivaretatt.

5.1 Vilkår om orientering om anleggsstart

I NVEs godkjenning av detaljplan/MTA av 21.03.2017 er det stilt følgende vilkår:

NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.

NVE bekrefter med dette å ha mottatt melding om oppstart av anleggsarbeidene knyttet til internveier, fundamenter, transformatorstasjon, riggområder, massetak, kranoppstillingsplasser og resterende tilhørende infrastruktur for Tysvær vindkraftverk, i tråd med vilkåret i NVEs godkjenning av detaljplan/MTA.

5.2 Vilkår plan for avbøtende tiltak for støy og skyggecast, og plan for måling

Følges opp som egen sak.

5.3 Vilkår om ivaretagelse av kongeørn

Er i NVEs brev av 05.05.2020 vurdert som ivaretatt for anleggssesongen 2020.

5.4 Vilkår om ivaretagelse av hubro

Følges opp som egen sak, jf. vedtak av NVE 29.06.2020.

5.5 Vilkår om bruk av landskapsfaglig kompetanse, differensiert inngrepsgrense m.m.

I NVEs godkjenning av detaljplan/MTA av 18.12.2019 er det stilt følgende vilkår:

Dere skal bruke landskapsfaglig kompetanse ved planleggingen og byggingen av vindkraftverket, herunder detaljprosjektering av veier, kranoppstillingsplasser, tomter for bygg, massetak/-deponi og øvrige inngrep

Dere skal differensiere inngrepsgrensen slik at sårbare områder, med naturverdier og/eller kulturminner, ivaretas.

Ved opparbeidelse av areal skal dere minimere terrenginngrepet, og permanent areal skal ha god landskapstilpasning. Kryss, veier og hjelpekranplasser skal smales av i forbindelse med istandsetting.

Kart med differensiert inngrepsgrense og detaljprosjekterte veier og øvrige inngrep skal forelegges NVE før anleggsarbeidene igangsettes.

Ved oversendelsen fra Tysvær Vindpark AS den 23.06.2020 og 29.06.2020 er det redegjort for at det er brukt landskapsfaglig kompetanse ved detaljplanleggingen av anlegget.

I detaljplankartene, datert 29.06.2020, er det som betegnes som ytre inngrepsgrense differensiert og det fremgår at det er gjort enkelte justeringer for å bedre landskapstilpasningen, samt hensynta naturtyper. Kartene viser videre de ulike anleggsdelene og restriksjonsområder. Restriksjonssoner knyttet til kongeørn og hubro er ikke vist da kartene skal være offentlig tilgjengelig.

NVE bekrefter med dette at overnevnte vilkår om landskapstilpasning, differensiering av inngrepsgrensa og oversendelse av kart er ivaretatt.

5.6 Kartlegging av drikkevannsforkomster

Hensynet til drikkevann er omtalt i MTA-planen datert 16.12.2017, og kommentert i forbindelse med klagebehandlingen, samt i OEDs vedtak av 16.04.2020. Av OEDs vedtak går det frem at konsesjonær før anleggsstart skal kartlegge alle private drikkevannskilder som har nedslagsfelt innenfor planområdet. Det skal utarbeides en tiltaksplan for de private drikkevannskildene, og det vil bli tatt vannprøver i og etter anleggsperioden.

NVE er informert, av konsesjonær, om at kartlegging av de private drikkevannskildene er gjennomført, og laboratorieresultater fra tester er tilgjengelig. Samt at tiltaksplan for drikkevann vil oversendes NVE før arbeidene innenfor planområdet starter opp.

6 Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side.

NVE gjør oppmerksom på at klagefristen er utvidet til fem uker på grunn av sommerferien.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Tysvær vindpark AS - Søknaden om bygging av midlertidig anleggsvei, datert 12.01.2020, med vedlegg (enkelte vedlegg er ikke vedlagt da disse er unntatt offentlighet)

Tysvær vindpark AS – Kommentarer til høringsuttalelser, midlertidig anleggsvei

Tysvær vindpark AS – Oversiktskart og detaljplankart, totalt 4 kartblad, datert 29.06.2020

Kopi til:

Folkeaksjonen Nei til vindkraft i Tysvær
Forum for natur og friluftsliv Rogaland
Fylkesmannen i Rogaland
Haugesund Turistforening
Lønning-Håland bygdelag v/Henriette Lønning
MOTVIND SØRVEST
Naturvernforbundet i Rogaland
Norges Miljøvernforbund
Norsk ornitologisk forening avd. Haugesund v/ Michael Fredriksen
Norsk ornitologisk forening avd. Haugesund v/ Michael Fredriksen
Olje- og energidepartementet
Rogaland fylkeskommune
Tysvær Jeger og Fiskerforening
Tysvær kommune
TYSVÆR VINDPARK AS v/Leon Eliassen Notkevich